

KUN 2016/33

Kommunstyrelsen Park-och naturenheten Nacka kommun

Kulturnämndens yttrande över förslaget till bildande av kulturreservatet Baggensstäket (diarienummer NTN 2016/178-26)

Kulturnämnden har fått tillfälle att yttra sig över förslaget till bildande av kulturreservatet Baggensstäket och vill lämna följande synpunkter:

Sammanfattning

Kulturnämnden tillstyrker förslaget om bildande av kulturreservatet Baggensstäket, men vill att förslaget tydliggörs på fem punkter.

- 1- Syftet bör preciseras så att dess inneboende prioriteringar mellan natur- respektive kultur värden tydliggörs.
- 2- Kulturnämnden anser att man i undantagen från föreskrifterna bör göra ett tillägg om att eventuella åtgärder, som vid en samlad bedömning, det finns behov av att genomföra i syfte att tillgängliggöra kulturhistoriska intressen ska kunna genomföras på mark inom reservatet.
- 3- Kulturnämnden anser att möjliga synergier eller korskopplingar mellan det framtida kulturreservatet Baggensstäket och verksamheten vid museet Hamn bör anges under Kulturhistoriska lämningar med pedagogiska möjligheter under Skäl för beslut, prioriterade värden.
- 4- Kulturnämnden anser att det i förslaget bör framgå att man har för avsikt att utveckla och tillvarata den potential området har för utveckling av kulturella ekosystemtjänster.
- 5- Kulturnämnden förordar en ändring av formuleringen av stycket med rubriken Förutsättningar för bevarande och utveckling så att det framgår att prioritera framtagande av information om och tillgängliggörande av områdets intressanta kulturhistoria kan öka platsens attraktionskraft som utflyktsmål för medborgare och besökande.

Ärende

Kulturnämnden tillstyrker förslaget om bildande av kulturreservatet Baggensstäket, men vill att förslaget tydliggörs på fem punkter som anges under de rubriker som finns i förslaget till bildande av kulturreservatet Baggensstäket.

I- Kulturreservatets syfte, sidan 5

Kulturreservatets syfte "att bevara och utveckla områdets värdefulla kulturmiljöer såsom fasta fornlämningar, hävdade marker och park- och trädgårdshistoriska inslag. Dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas. Likaså ska dess användning för friluftsliv, rekreation och kultur- och naturupplevelser för besökare säkras och utvecklas. Reservatets kulturhistoriska värden utgörs av områdets strategiska läge vid vattenvägen in mot Stockholm med försvarshistoriska lämningar från skilda tider. Områdets naturvärden är främst knutna till gamla träd, såväl löv som tall. Rekreationsvärdet består av kombinerade kultur- och naturupplevelser samt närhet till vatten." är mycket brett och oprecist formulerat.

Kulturnämnden påtalar att nuvarande formulering, enligt ovan, innehåller flera delar som kan uppfattas som i viss mån motstridiga och anser att man i förslaget bör klargöra på vilket sätt de olika bevarande och utvecklande syftena kan eller bör prioriteras.

Kunskapsunderlaget framstår som mer detaljerat för naturvärden än för kulturvärden vilket bidrar till otydligheten i syftet med bildandet av kulturreservatet. Till exempel kan arbetet med att utveckla och tillgängliggöra de kulturhistoriskt intressanta miljöerna och bevarande av park- och trädgårdshistoriska inslag i reservatet motverka varandra. Likväl som att utveckling och tillgängliggörande av kulturreservatet för rekreation, friluftsliv eller för pedagogiska verksamheter kan inverka menligt på arbetet med bevarandet av naturmiljö och biologisk mångfald. Syftet med bildandet av kulturreservatet bör preciseras så att dess inneboende prioriteringar mellan natur- respektive kultur värden tydliggörs. Det är även viktigt att det i förslaget framgår att man har för avsikt att utveckla och tillvarata den potential området har för utveckling av kulturella ekosystemtjänster.

2- Föreskrifter, sidan 6

Kulturnämnden välkomnar att det finns områden som är undantagna från föreskrifterna och att föreskrifter inte ska utgöra hinder för:

- -anläggande av park-,mark och rekreationsanläggningar såsom till exempel lekplats, p-plats och informationsplats inom område A på beslutskartan
- -grävningar med arkeologiskt syfte
- -återskapande av planteringar med park-och trädgårdshistoriskt värde

Kulturnämnden anser att man i undantagen från föreskrifterna bör göra ett tillägg: att kulturhistoriska intressen ska kunna göras tillgängliga på mark inom reservatet.

3- Skäl för beslut, prioriterade värden, Kulturhistoriska lämningar med pedagogiska möjligheter, sidan 8

Kulturnämnden har som ett av sina prioriterade områden att utveckla kulturarvsarbetet i kommunen med museet Hamn i Fisksätra som en av de mer framträdande verksamheterna. Museets verksamhet bygger i stora stycken på arkeologiska utgrävningar och genererade kunskaper om vår lokalhistoria som genomförts i och kring området som föreslås som kulturreservat. "Slaget vid Stäket" är en av huvudattraktionerna vid museet och bygger på berättelser och arkeologiska fynd från utgrävningar i området. Museets utveckling och

möjligheter till synergier eller korskopplingar mellan det framtida kulturreservatet och verksamheten vid museet bör anges under Kulturhistoriska lämningar med pedagogiska möjligheter. Vidare bör möjligheter att båtledes ta sig mellan kommunens attraktioner lyftas fram som prioriterade för att skapa mervärden.

4- Skäl för beslut, prioriterade värden, Ekosystemtjänster och landskapskvaliteter, sidan 8

Vidare anser kulturnämnden att förslaget bör beakta områdets potential för att utveckla kulturella ekosystemtjänster, vid sidan av övriga ekosystemtjänster som omnämns i förslaget.

5- Skäl för beslut, prioriterade värden, Förutsättningar för bevarande och utveckling, sidan 9

Under stycket med rubriken, Förutsättningar för bevarande och utveckling, nämns att attraktionskraften som utflyktsmål kan komma att öka avsevärt genom förbättrad information om områdets intressanta historia och att områdets skydd ger möjlighet att i framtiden göra nya fynd såväl på land som i vatten. I detta sammanhang är det lämpligt att ändra formuleringen så att det istället framgår att man på grund av att man prioriterar framtagande av information om och tillgängliggörande av områdets intressanta kulturhistoria kan möjliggöra en ökad attraktionskraft som utflyktsmål för medborgare och besökande.

Hans Peters Ordförande Kulturnämnden Susanne Nord Tf Direktör Kultur och fritid Kultur- och fritidsenheten